

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Василка Христова Серафимова, доктор
на представения дисертационен труд от Максим Димитров Михайлов на
тема:

**„Въздействие на специализирани спортно-двигателни комплекси за
превенция на травматизма при млади волейболисти“,**

за присъждане на образователната и научна степен **„Доктор“**, област на
висшето образование 7.Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.6 Спорт, Докторска програма **„Теория и методология на
спортната наука.“**

Максим Димитров Михайлов завършва успешно НСА „В. Левски“ през 1995 г. със специалност „Кинезитерапия“ и специалност „Физическо възпитание“ ОКС „Магистър“.

Започва работа като физиотерапевт във Волейболен клуб „ЦСКА“ веднага след завършването на висшето си образование. Избран е също като физиотерапевт на младежкия национален отбор по волейбол през 1996г. След една година е назначен като физиотерапевт на националния отбор – мъже/1997-2004г./.

От 2001г. до 2003г. е хоноруван преподавател по кинезитерапия в Департамента по спорт на СУ „Св. Климент Охридски“.

От 2012г. той е щатен кинезитерапевт в Медицинската служба на НСА „В. Левски“, а през 2016г. отдава своя опит и професионализъм на женския волейболен отбор на България.

В момента съвместява работата в НСА „В. Левски“ с тази във волейболен клуб на ЦСКА – мъже.

В същото време, той е впечатлен от високия спортен травматизъм, което го мотивира да се посвети на това полезно и хуманно дело, отдавайки своите сили. Дисертантът Максим Михайлов не случайно се е насочил към тази тема, тъй като в продължение на дълъг период от време се занимава с научно-приложна дейност в областта на волейбола и кинезитерапията.

С цел да се избегне тази съществуваща тенденция дисертантът си поставя отговорната и амбициозна задача, чрез подходящи упражнения да подпомогне в състезателната дейност волейболистите чрез комплекси, като превенция към съществуващия травматизъм.

Дисертационният труд е представен на 124 страници.

Структуриран е по следния начин:

- Въведение -2 стр.
- Литературен анализ и постановка на проблема – 43 стр.
- Цел, задачи, методика и организация на изследването- 15 стр.
- Анализ на резултатите- 55 стр.
- Изводи и препоръки- 3 стр.

Литературната справка включва 103 автора, от които 92 на кирилица и 11 на латиница.

Като приложение е представена анкетна карта с въпроси, насочени към треньори и състезатели по волейбол.

В края на труда авторът представя своите приноси, свързани с извършената работа, в унисон с нейното съдържание.

Ще се спра последователно върху същността на работата.

Въпросът за спортния травматизъм е един от най-важните, тъй като той скъсява не само спортния живот на спортистите, но понякога ги инвалидизира.

Именно от това произлиза актуалността на представената дисертационна работа. Темата е дисертабилна, подчертано актуална за спорта въобще, и конкретно за волейбола, тъй като броят на подобни разработки съвсем не е достатъчен.

Научната новост в представения труд се характеризира с това, че са изготвени комплекси с упражнения, чиято цел е да се профилират травматичните увреждания при волейболистите.

Практическата значимост на труда е, че чрез изготвените комплекси с упражнения, да се избегне съществуващият травматизъм.

Въведението е кратко, като се изтъкват някои характерни особености на волейболния спорт. Същевременно се поставя акцент върху съществуващия травматизъм.

В първа глава „Литературен анализ и постановка на проблема“ се цитират достатъчен брой автори. Считаме, че този обем до известна степен е фаворизиран, тъй като заема голяма част от целия труд.

В първа подглава „Същност и характеристика на волейболната игра“ дисертантът прави кратко описание на същността на играта/3 стр./

На 20 стр. е написана втора подглава, отнасяща се до съвременните тенденции. Волейболната игра е разгледана като сложна, своеобразна и

непредвидима дейност. Акцентираща се върху двете неделими страни: нападение и защита. Дисертантът отделя специално внимание върху структурата на игровия процес: първична атака / след посрещане на противниковия сервис/, и контраатака- при всички останали игрови събития.

Следващата подглава „Анатомо-физиологични особености в развитието на организма при млади волейболисти“ включва 6 стр. Изтъква се ролята на различните системи на организма, както и структурният строеж на младите волейболисти.

Считам, че тази част би трябвало в по-голяма степен да се свърже с проблемите, стоящи пред младите волейболисти.

Последната пета част, написана на 12 стр. „Характеристика на спортния травматизъм във волейбола“ изследва приоритетно тази проблематика.

Другият акцент е поставен върху съществуващия травматизъм, като се цитират чуждестранни автори. Изразявам мнение, че би трябвало в по-голяма степен публикациите да отразяват проблематиката при младите волейболисти.

Така представеният литературен анализ завършва с добре формулирана работна хипотеза.

Втора глава. „Цел, задачи, методика и организация на изследването“ съдържа 15 стр. Същите са формулирани правилно. Организацията включва 3 етапа, с продължителност 4 години. Изследваните лица наброяват 81 млади волейболисти, от които 21 момчета и 60 момичета от 3 волейболни клуба: ЦСКА, „Марица“, Пловдив и „Звезди“ София.

В методиката на изследване са приложени основните методи като: анкетно проучване, спортно-педагогическо тестиране, спортно-педагогически експеримент, математико-статистически методи.

Анкетното проучване се позовава на мненията на 32 водещи български треньори и 88 състезатели по волейбол.

Спортно-педагогическото тестиране е извършено с ученици от спортните училища.

Описаните тестове включват:

- антропометрични тестове – 2 бр.
- спортнопедагогически тестове – 4 бр.
- технически тестове – 3 бр.

Илюстрациите съдържат 6 фигури и 1 таблица, които са прецизно подготвени. Тестовите са описани подробно: резултати, указания, мерни единици, посока на нарастване.

Математико-статистическите методи, ползвани от дисертанта са съответно: алтернативен, вариационен, корелационен, факторен анализи, както проверка на хипотези/чрез „t“, критерия на Стюдънт/ и коефициент на контингенция.

В трета част „Анализ на резултатите“ най-напред се дава въведение чрез характеризиране на най-честите спортни травми във волейбола. Не са представени автори, свързани с млади волейболисти.

Визуализацията при този вид анализ се опира на 14 фигури, всички перфектно илюстрирани.

Застъпва се становището, че травмите, съпътстващи волейболния спорт се дължат на различни причини: недостатъчна тренировъчна компетентност, недостатъчно сериозно отношение от страна на състезателите, проблеми, свързани с материалната база, недостатъчен брой часове, методически грешки в организацията на тренировъчния процес, и не на последно място липса на специализирани упражнения за превенция.

Не е изтъкната ролята на температурата в закритите спортни съоръжения, тъй като най-често залите не се отопляват според стандартите, което е предпоставка за предизвикани травми.

При вариационния, корелационния, факторния анализи, както и при проверката на хипотези аспирантът се справя много добре, интерпретирайки резултатите убедено и компетентно.

Максим Михайлов доказва, че прилаганата методика за превенция на травматизма е изиграла своята роля, тъй като волейболистите са повишили постиженията си в отсъствие на спортни травми чрез авторските комплекси, които се предлагат.

Изводите и препоръките са обобщени в 3 стр. Изводите съответстват на целта и задачите, като до голяма степен авторът се е съобразил с направените бележки от вътрешното обсъждане на катедра „Теория на спорта“.

По отношение на приносите на дисертационния труд определено смятам, че напълно съответстват на труда.

Максим Михайлов представя 3 публикации, свързани с дисертационния труд- 2 самостоятелни и 1 в съавторство.

Дисертантът ползва испански и английски език, впечатлява с професионална компетентност и несъмнен авторитет.

Авторефератът е прилежно изготвен, според установените изисквания и критерии, както и цялата документация, свързана с конкурса.

Рецензентът няма общи публикации с кандидата за „доктор“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторският труд на Максим Михайлов е дисертабилен, актуален и с научно-приложна стойност. Много от предложените комплекси с упражнения са внедрени в практиката и се използват по предназначение.

Преценявам, че трудът има качества, поради което предлагам на членовете на Научното жури, да гласуват с положителен вот, както и на кандидата Максим Димитров Михайлов, да бъде присъдена образователно-научната степен „доктор“.

РЕЦЕНЗЕНТ:

гр. София, /проф. Василка Христова Серафимова, доктор /
27.06.2023г.

REVIEW

By Prof. Vasilka Hristova Serafimova, PhD

Of the dissertation presented by Maxim Dimitrov Mihailov on the topic **‘Impact of specialized motor skills activities for trauma prevention in young volleyball players’** for conferring the academic degree **Doctor of Science** in the field of higher education 7. Health Care and Sport, professional field 7.6, Ph.D. Program **Sports Science Theory and Methodology**

Maxim Dimitrov Mihailov completed his bachelor's degree in 1995 with a major in 'Kinesitherapy' and his master's in Physical Education at the NSA V. Levski.

He started working as a physiotherapist at the 'CSKA' Volleyball Club immediately after completing his higher education. He was also selected as the physiotherapist of the youth national volleyball team in 1995. After one year, he was appointed as the physiotherapist of the men's national team /1997 - 2004/.

From 2001 to 2003, he was a part-time lecturer in kinesitherapy at the Sports Department of Sofia University St. Kliment Ohridski.

Since 2012, he has been a full-time NSA V. Levski Health Service physiotherapist. In 2016, he gave his experience and professionalism to Bulgaria's women's volleyball team.

Now he combines his work at the NSA Vasil Levski with that at the CSKA men's volleyball club.

He was astounded by the high level of sports traumatism, which motivated him to dedicate himself and give his experience to this valuable and humanitarian work. The Ph.D. student Maksim Mihailov did not accidentally focus on the topic since he had long been engaged in scientific and applied activities in volleyball and kinesitherapy.

To avoid this trend, the Ph.D. student set himself an ambitious task to support the volleyball players in their competitive activities and to prevent the existing traumatism by using appropriate exercises.

The dissertation is presented on 124 pages.

It is structured as follows:

- Introduction – 2 pages
- Literary analysis and statement of the problem - 43 pages
- Aim, tasks, methodology, and research organization - 15 pages
- Results analysis – 55 pages
- Conclusions and recommendations - 3 pages

The Reference includes 103 authors, 92 in Cyrillic and 11 in Latin.

A questionnaire aimed at volleyball coaches and players is presented as an appendice.

At the end of the dissertation, the author presents his contributions to the work done, corresponding to its content.

I will comment consistently on the essence of the work.

Sports trauma is one of the most important, as it shortens not only the sports life of athletes but sometimes disables them.

That is why the presented Ph.D. work is so of the day. The topic is suitable for a dissertation, relevant for sports in general, and specifically for volleyball since more similar studies are needed.

The scientific novelty in the presented work is the sets of exercises specially prepared to prevent traumatic injuries in volleyball players.

The prepared exercises will help avoid the existing traumatism, which shows the practical significance of the Ph.D. work.

In the first chapter, 'Literary analysis and statement of the problem', a sufficient number of authors are cited. This chapter is somewhat favored, occupying a large part of the work.

In the first sub-chapter, 'Essence and characteristics of the volleyball game', the Ph.D. student briefly describes the essence of the game /3 pages/.

On page 20, a second sub-chapter deals with contemporary trends. The volleyball game is considered a complex, peculiar, and unpredictable activity. The sub-chapter focuses on the two inseparable parts of the game: attack and defense. The Ph.D. student paid particular attention to the structure of the game process: primary attack /after meeting the opponent's serve/ counterattack - in all other situations.

The following sub-chapter, 'Anatomic and physiological features in a young volleyball player's body development,' is 6 pages. It highlights the role of the body systems and the body structure of young volleyball players.

This chapter should be more related to the problems young volleyball players face.

The last fifth part, which is 12 pages, 'Characteristics of sports traumatism in volleyball,' explores this issue as a priority.

The other emphasis is placed on the existing traumatism. The Ph.D. student cites foreign authors. In my opinion, the publications should reflect, to a greater extent, the problems of young volleyball players.

Thus, the presented literary analysis ends with a well-formulated working hypothesis.

The second chapter, 'Aim, Tasks, Methodology and Organization of the Research,' contains 15 pages. They are correctly worded. The organization includes 3 stages lasting 4 years. The

studied young volleyball players were 81, 21 boys and 60 girls from 3 clubs: CSKA, Maritsa Plovdiv, and Zvezdi Sofia.

The methods applied in the research methodology are as follows: questionnaire, sports-pedagogical testing, sports-pedagogical experiment, and mathematical-statistical methods.

The survey referred to the opinions of 32 leading Bulgarian coaches and 88 volleyball players.

The sports-pedagogical testing was carried out with students from sports schools.

Tests described include:

- two anthropometric tests

Regarding the contributions of the dissertation work, I think they are entirely in line with the work.

Maxim Mihailov presented 3 publications related to the dissertation work - 2 independent and 1 co-authored.

The abstract was carefully prepared according to the established requirements and criteria and all the documentation related to the contest.

The reviewer has no publications in common with the Ph.D. candidate.

CONCLUSION

Maksim Mihailov's Ph.D. work is appropriate for a dissertation; it is topical and of scientific and applied value. Many of the proposed sets of exercises have been implemented in practice and are used as intended.

The dissertation work presented to me for a professional opinion has all the required merits. I suggest the venerable Scientific Jury confer on Maksim Draganov Mihailov the academic degree 'Doctor of Science.'

REVIEWER:

/Prof. Vasilka Hristova Serafimova, PhD /

Sofia, 27.06.2023